

4. Державна служба статистики України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 01.04.2018).

5. Звіти Аудиторської палати України до Кабінету Міністрів. URL: <http://www.apu.com.ua/zvit-do-kmu> (дата звернення 15.12.2017).

6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2258-19> (дата звернення 20.02.2018).

7. Щорічний аудит з 1 січня 2018 року. / Електронний журнал «Дебет-Кредит». 2018. URL: <https://dtkk.com.ua/show/0sid0387.html>.

Найда А.В.,

*к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

Найда І.С.,

*к.е.н., асистент кафедри менеджменту
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

Царьова Ю.Р.

*студент інженерно-економічного факультету
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАРУНКІВ ПРАЦІВНИКАМ: ПОДАТКОВИЙ ТА НАУКОВИЙ ПІДХОДИ

Питання оподаткування доходів є надзвичайно важливим для України, оскільки є одним із основних джерел наповнення державного бюджету. Реформування та удосконалення оподаткування, яке відображається в змінах до нормативних актів, не завжди має однозначне трактування. Це призводить до плюралізму думок та дій бухгалтерів, які в перспективі загрожують недоїмками в бюджет та штрафними санкціями для підприємства.

Для мотивації працівників на підприємствах використовується така форма заохочення як цінний подарунок. З позицій державної фіскальної служби

подарунок включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку (пп. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 Податкового кодексу України (далі ПКУ)) [1].

Проблеми щодо оподаткування доходів фізичних осіб відображені в наукових працях вітчизняних вчених і практиків, зокрема: Г. Бикова, І. Ковач, О. Кононенко, І. Корнілової, Н. Литовченко, О. Марінець, Т. Мойсеєнко, В. Нагорного, С. Петрової, О. Пономаренка, І. Петрусенка, Г. Русанової, В. Циганенка та ін. Однак, результати їх досліджень не дають однозначної та вичерпної відповіді на питання щодо оподаткування доходів у вигляді подарунку, що й визначає актуальність даного дослідження.

Вручення подарунків працівникам визнається додатковим благом та підпадає під дію пільги з податку на доходи фізичних осіб. Слід зазначити, що відповідно до цієї ПДФО-пільги роботодавець має право не включати до оподатковуваного доходу одержувача негрошові подарунки, вартість яких сумарно за місяць не перевищує 25% мінімальної заробітної плати, установленої на 1 січня звітного податкового року. Ця пільга не стосується лише подарунків, наданих у грошовій формі. Тобто подарунки видані у 2018 році працівникам в не грошовій формі вартістю меншою 930 гривень 75 копійок не оподатковуються. Подарунки, що перевищують зазначену вартість, слід оподатковувати як додаткове благо [2, 3, 4, 5].

При цьому, якщо додаткові блага надаються у негрошовій формі, то згідно з останнім абзацом пп. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 ПКУ сума податку об'єкта оподаткування обчислюється за правилами, визначеними п. 64.5 ст. 164 ПКУ, а саме: під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі, базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, правила визначення яких встановлені згідно з ПКУ, помножена на коефіцієнт, який обчислюється за такою формулою:

$$K = 100 : (100 - C_p), \quad (1)$$

де K - "натуральний" коефіцієнт; C_p - ставка ПДФО, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування [6, с. 25].

Отже, коли працівник отримує подарунок вартістю більше, ніж до якої застосовується пільга, порядок обчислення ПДФО буде такий:

$$\text{ПДФО} = (\text{П} \times \text{К}) \times \text{С}_\text{п}, \quad (2)$$

де П – вартість подарунку з ПДВ.

При цьому з суми даного подарунку утримується військовий збір за ставкою 1,5 % без застосування “натурального” коефіцієнту [7, с. 10]. В результаті виникає «делема», що вартість подарунку, виданого працівнику, буде на 1,5 % занижена у зв’язку з недоліками методики розрахунку “натурального” коефіцієнту. Тому, ми пропонуємо внести уточнення до формули розрахунку “натурального” коефіцієнту для врахування утримання військового збору з доходу отриманого в натуральній формі. Дана формула буде мати наступний вигляд:

$$\text{К} = 100 : (100 - (\text{С}_\text{п} + \text{С}_\text{вз})), \quad (3)$$

де $\text{С}_\text{вз}$ – ставка військового збору.

Враховуючи вищевикладене, оподаткування доходу у вигляді подарунку ПДФО та військовим збором продемонструємо на прикладі, розглянувши ситуацію, коли працівнику, який працює бухгалтером, подарували холодильник вартістю 10000,00 гривень (табл. 1).

Таблиця 1

Оподаткування подарунку (холодильника) виданого підприємством працівнику

Показники	Діюча методика	Запропонована методика
Вартість подарунку (холодильника), грн.	10000,00	10000,00
“Натуральний” коефіцієнт	1,219512	1,242236
Сума подарунку, скоригована на “натуральний” коефіцієнт, грн.	12195,12	12422,36
Сума утриманого ПДФО, грн.	12195,12 x 18 % = 2195,12	12422,36 x 18 % = 2236,02
Сума утриманого військового збору, грн.	10000,00 x 1,5 % = 150,00	12422,36 x 1,5 % = 186,34

Проведені розрахунки свідчать, що за діючою методикою вартість отриманого подарунку не правомірно знижується на 150 гривень. У бухгалтерів виникає «делема»: яку суму слід обліковувати при нарахуванні і видачі подарунку? В результаті утримання військового збору зумовить невідповідність дебетових і кредитових оборотів по 66 рахунку «Розрахунки за виплатами працівникам».

Запропонована методика при розрахунку “натурального” коефіцієнту враховує утримання військового збору та, на наш погляд, є більш об’єктивною з позицій податкового законодавства та практичного застосування.

Література:

1. Податковий кодекс України зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення 02.04.2018).

2. Оподаткування подарунків у 2018 році: «7 хвилин» з Тетяною Мойсеєнко. URL: <https://news.dtki.ua/debet-kredit/partner-news/47851> (дата звернення 20.03.2018).

3. Оподаткування подарунків, виданих дітям працівників підприємства [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <https://devisu.ua/uk/taxes/6664-opodatkuvannja-podarunkiv-vidanih-ditjam-pratsivnikiv-pidприємства> (дата звернення 15.03.2018).

4. Оподаткування подарунків від юрособи у 2018. URL: <http://consultant.parus.ua/news-zakon?doc=.1D2301269> (дата звернення 15.03.2018).

5. Русанова Г. Подарунки фізособам – 2017: правила оформлення та оподаткування. URL: <https://news.dtki.ua/taxation/other/42185> (дата звернення 18.03.2018).

6. Ковач С. І. Доходи фізичних осіб у вигляді додаткового блага: оподаткування, облік і звітність. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 4. С. 24-33.

7. Нагорний В. Військовий збір в 1ДФ: відображаємо правильно. *Все про бухгалтерський облік*. 2015. № 30. С. 9-11.